

25 Oktober: St.Crispins day

De veldslag bij Agincourt vond plaats op 25 Oktober 1415, Sint Krispijnsdag, in Noord Frankrijk en was deel van de Honderjarige oorlog. Het leger van de Engelse koning Henry V vocht tegen het leger van Charles VI van Frankrijk. Met behulp van de handboog kon een minderheid van Engelsen winnen van een overmacht aan Franse troepen. De veldslag werd onsterfelijk gemaakt, en gefictionaliseerd door William Shakespeare in zijn toneelstuk Henry V uit 1599. Sint Crispins day wordt in Engeland nog steeds uitgebreid gevierd. In het toneelstuk roept Henry zijn troepen voor de slag bijeen en geeft een toespraak die via het toneelstuk dat Shakespeare schreef beroemd geworden is.

uit Wikipedia (www.wikipedia.org)

Henry V

Slag bij Agincourt

*This day is call'd the **feast of Crispian**.
He that outlives this day, and comes safe home,
Will stand a tip-toe when this day is nam'd,
And rouse him at the name of **Crispian**.
He that shall live this day, and see old age,
Will yearly on the vigil feast his neighbours,
And say '**To-morrow is Saint Crispian**.'
Then will he strip his sleeve and show his scars,
And say '**These wounds I had on Crispian's**
day.'
Old men forget; yet all shall be forgot,
But he'll remember, with advantages,
What feats he did that day. Then shall our
names,
Familiar in his mouth as household words-
Harry the King, Bedford and Exeter,
Warwick and Talbot, Salisbury and Gloucester-
Be in their flowing cups freshly rememb'ed.
This story shall the good man teach his son;
And **Crispin Crispian** shall ne'er go by,*

*From this day to the ending of the world,
But we in it shall be remembered-
We few, we happy few, we band of brothers;
For he to-day that sheds his blood with me
Shall be my brother; be he ne'er so vile,
This day shall gentle his condition;
Make him a member of the gentry, even if he is
a commoner.
And gentlemen in England now-a-bed
Shall think themselves accurs'd they were not
here,
And hold their manhoods cheap whiles any
speaks
That fought with us upon **Saint Crispin's day**.*

*Before the Battle of Agincourt,
25 October 1415*

Sint Krispijn

beschermheilige van de schoenmakers

De Legende:

De gebroeders Crispinus en Crispinianus, afkomstig uit een voorname Romeinse familie, vluchtten onder de vervolging van Diocletiaan naar Soissons in Frankrijk. Hier leerden zij het schoenmakersvak en maakten kosteloos schoenen voor de armen.

Omdat ze langs deze weg in contact kwamen met de heidense bevolking konden zij menigeen bekeren tot het christendom, waarna zij door de Romeinse prefect Rictiovarus op talloze wijzen werden gemarteld.

Maar omdat ze op geen enkele manier te bewegen waren afstand te doen van hun christelijke geloof, werden ze met een molensteen om de hals in de rivier de Aisne geworpen, op wonderbare wijze van de verdrinkingsdood gered en uiteindelijk met het zwaard onthoofd.

Een nederduitse vertaling van de Legenda aurea uit 1485: "Dat duytsche Passionail" zegt hierover: dat de gebroeders "uit machtige en edele ouders" te Rome geboren waren, waarna ze naar Parijs gingen om het christelijke geloof te prediken.

Ze kwamen in Soissons en leerden het schoenmakersvak en verstonden het vak zo goed dat ze het "boven andere mynsche kunstlicher konden". Ze deden het niet zozeer om loon, want ze gaven hun schoenen voor niets weg. Daardoor kwamen ook de heidenen tot hen en verkondigden zij hun het christelijke geloof.

Maar dat beviel de Romeinse prefect Rictiovarus niet en hij liet de beide mannen bij zich brengen. "Ynde sy worden vonden dat sy den armen mynschen yr schoe lappeden". Hij liet ze gevangen zetten en probeerde ze van hun geloof af te brengen.

Maar ze gingen daar niet op in. Daarom liet Rictiovarus hen "bynden" en met stokslagen geselen. En omdat ze standvastig bleven in hun christelijke geloof deed hij de een na de ander met scherpe priemen van "yser" in hun vingers en onder hun nagels martelen. Toen ze ook nu weer standvastig waren, werden hun leden op de bank uitgerekt, en werden "ryemen" vlees uit hun schouder gesneden. Maar temidden van hun grote pijnen sprongen de priemen uit hun vingers en verwondden ze hun beulen "tzo dem doit", tot dodens toe.

Daar Rictiovarus dit zag, gebod hij dat men ieder een zwaren steen om de hals zou hangen en in het water en het ijs zou werpen. "want it was winter". Men deed hetgeen was geboden, maar noch het ijs deerden hen. Ja zelfs het water was zo "genoechlich ynd soe lustlich" dat zij dachten in een warm bad te liggen. De molensteen viel van hun hals en zij kwamen aan de andere zijde op de oever. Toen Rictiovarus dit zag werd hij zo kwaad, dat hij hen in gesmolten lood liet werpen.

Toen ze daarin lagen en hun gebed deden, sprong er een druppel lood uit de kuip in het oog van Rictiovarus "ynd he wart seer daeran gepinicht inde was blint". Daarop deed men pek en

olie samen branden, maar ook dit hinderde de heiligen niet. Zij baden tot de heer om verlossing uit hun lijden "tzo schande der duvelen ynd synre dienre".

Toen ze hun gebed hadden geeindigd, hielp een engel hen uit hun kwelling. Daarop stortte de rechter zichzelf in het vuur en zo werd gods oordeel over hem geveld.

De heiligen baden dat God hen spoedig zou halen en hun het loon voor hun overwinning zou geven. "Ind alsu geschiede ouch". Want toen keizer Maximilianus hoorde dat Rictiovarus dood was, gebood hij dat men de heiligen zou onthoofden, en dat geschiedde. Men wierp de lichamen op de grond voor de beesten en de vogels. Maar Christus waakte ervoor dat hun lichamen ongedeerd bleven. Hij zond een engel naar een oude man en beval dat hij de lichamen zou begraven in zijn huis.

De man nam zijn dochter mee, die ook christen was. En zij gingen naar de plaats waar de onthoofde martelaren lagen.

Daar 's mans huis dicht bij een rivier lag zou men gemakkelijk met een schip de heiligen daarheen kunnen overbrengen. Maar hij had geen schip, en hij kon ook niet varen, zodat hij machteloos was om de lichamen tegen de stroom te voeren. Hij was er bedroefd om geen mogelijkheid te zien om de lichamen daar te brengen waar hij gedacht had. En als zij bij de stad kwamen, die de engel hun getoond had, vonden zij de lichamen ongeschonden, en een schip in het water.

Een ieder nam een van de lichamen en ze droegen ze zo gemakkelijk alsof ze zonder gewicht waren, zodat het scheen dat zij meer door de lichamen zelf werden gedragen dan dat zij de lichamen droegen. Ze legden de lichamen in het schip op bevel des heren. En het schip ging in beweging tegen de stroom op en niemand deed er iets tegen. En ze kwamen te land voor hun woning. En toen de vervolging over was, betoonde God de christenmartelaren eer door mirakelen die daar geschiedden. En daar werd door de christenen ter ere van de heiligen een grote kerk gebouwd.

Dat is het verhaal dat de vijftiende-eeuwse mensen konden lezen in het passionaal van Jacobus de Voragine.

(bron: <http://www.gildebesoijen.nl/historie.htm>)

Het schuttersgilde St. Crispinus & St. Crispinianus, Waalwijk